

A Geopark Magyar Nemzeti Bizottság ügyrendje

I. A Geopark Magyar Nemzeti Bizottság

A *Geopark Magyar Nemzeti Bizottság* (a továbbiakban: *Geopark MNB*) az *UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságról* szóló 299/2021. (VI. 1.) Kormányrendelet (a továbbiakban: *Kormányrendelet*) 8. § (1) bekezdés c) pontja alapján az *UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság* (a továbbiakban: *UMNB*) állandó szakbizottságaként működik.

A Geopark MNB feladatkörét és kötelezettségeit a Kormányrendelet határozza meg. A Kormányrendelet szabályozza továbbá a Geopark MNB működésével kapcsolatos egyes kérdéseket is.

A Geopark MNB az *UNESCO Nemzetközi Földtudományi és Geopark Programjának* (International Geoscience and Geoparks Programme, a továbbiakban: *IGGP*) magyarországi végrehajtásáért felelős testületként véleményező, javaslattevő és döntés-előkészítő feladatokat lát el. Az IGGP végrehajtása a *Nemzetközi Földtudományi Program* (International Geoscience Programme, a továbbiakban: *IGCP*) és az *UNESCO Globális Geoparkok* (a továbbiakban: *UGGp-k*) pillérére alapul¹.

A Geopark MNB feladatköre a *Magyar Geopark Bizottság*éval folytatódó, az ott elfogadott szakmai koncepcionális dokumentumok visszavonásig érvényben vannak. A Magyar Geopark Bizottság a Kormányrendelet hatályba lépéséig az UMNB kezdeményezésére, a természetvédelemért felelős kormányzati szerv (az akkori Földművelésügyi Minisztérium Környezetügyért felelős Helyettes Államtitkársága) által létrehozott, az UMNB Természettudományi Szakbizottságának védnöksége alatt működött.

A Geopark MNB hatásköre a geopark címmel rendelkező, vagy arra pályázó szervezetekre és területekre terjed ki, nem feladata a geoparkok működtetése és annak ellenőrzése.

A Geopark MNB az IGGP alapszabályával összhangban felhívja a figyelmet a földtudományi természeti értékek fontosságára, illetve ezekre alapozva fenntartható geoturisztikai és egyéb fejlesztések, illetve kutatások megvalósulását segíti elő. Ha az IGGP alapszabályába, vagy a földtudományi értékek védelmével, illetve a geoparkok működésével kapcsolatos nemzeti jogszabályba ütköző tevékenységről szerez tudomást, tájékoztatja az illetékes szerveket.

Geopark alatt meghatározott területre vonatkozó, a helyi közösségek, a területen működő szervezetek és intézmények összefogásával létrejövő, a terület földtudományi örökségének megőrzésén és fenntartható geoturisztikai bemutatásán alapuló együttműködést értünk.

¹ Az IGCP keretén belül az UNESCO több tudományterület együttműködése révén megvalósuló nemzetközi földtudományi kutatási projekteket támogat, amelyek elsősorban a felelős és környezetbarát erőforrás-kitermelésre, valamint a természeti (ezen belül elsősorban a földtudományi kapcsolódású) veszélyforrások és az éghajlatváltozás kockázatainak mérséklésére fókuszálnak. Az UGGp-k tevékenységének középpontjában a földtudományi értékeknek a helyi közösségekkel együttműködésben való megőrzése és bemutatása áll, amelyekre alapozva szemléletformálási és fenntartható térségfejlesztési célokat is megvalósítanak. Mindezt az UGGp-k nemzetközi hálózata keretében nemzetközi együttműködések és tapasztalatcsere is segíti.

II. A Geopark MNB feladatai

- 1) Koordinálja az IGGP hazai végrehajtását és közreműködik az IGGP-ben meghatározott, nemzeti hatáskörbe utalt feladatok ellátásában. Ennek keretében
 - a) figyelemmel kíséri az UNESCO által az UGGp-k kapcsán meghatározott értékelési és újraértékelési folyamatot;
 - b) közreműködik az aspiráns UGGp-k pályázati anyagának, valamint az UGGp-k újraértékelési, bővítési dokumentációjának értékelésében, valamint ezzel összefüggésben megfogalmazott javaslatait, észrevételeit felterjeszti az UMNB részére;
 - c) segíti az IGGP által támasztott követelmények értelmezését és érvényre juttatását a magyarországi UGGp-k, aspiráns UGGp-k, továbbá az IGGP tartama és/vagy UGGp létrehozása iránt érdeklődő szervezetek számára;
 - d) a magyarországi UGGp-k működésével kapcsolatos észrevételeket, javaslatokat tesz az UGGp-k és az UMNB részére;
 - e) pártatlan megfigyelő(k) delegálásával részt vehet az aspiráns UGGp-k értékelési folyamatában, továbbá az UGGp-k újraértékelési folyamatában.
- 2) Tájékoztatást nyújt az IGGP-vel kapcsolatos nemzetközi és hazai aktualításokról a kormányzati, szakmai és civil szervezetek felé. Ennek keretében
 - a) tájékoztatást nyújt az IGGP céljairól és eredményeiről;
 - b) hozzájárul a földtudományi értékek megőrzésére irányuló, továbbá a figyelmet a földtudományi sokféleség megőrzésének fontosságára ráirányító kormányzati és civil kezdeményezések népszerűsítéséhez.
- 3) Szakmai kereteket és javaslatokat fogalmaz meg a magyarországi geoparkok létrehozásával, szakmai tevékenységével és működtetésével kapcsolatban. Ennek keretében
 - a) „*A magyarországi nemzeti geoparkok szakmai koncepciója*” című dokumentum alapján segíti a nemzeti geoparkok létrehozásának és működésének szabályozására irányuló kormányzati jogszabály-alkotási feladatok végrehajtását, felkérésre véleményezi az ezzel összefüggő tervezeteket;
 - b) tájékoztatással, tanácsadással segíti új magyarországi geoparkok létrehozását, valamint a meglévők működését;
 - c) szakmai együttműködések kialakításával és koordinálásával, iránymutatások és javaslatok megfogalmazásával segíti a magyarországi geoparkok szakmai tevékenységét;
 - d) előmozdítja a magyarországi geoparkok közötti, valamint részvételükkel megvalósuló nemzetközi együttműködések, a jó gyakorlatok geoparkok közötti megosztását.
- 4) Nyomon követi a magyarországi geoparkok szakmai tevékenységét, működését.
- 5) Feladatai megvalósításával összefüggésben szorosan együttműködik az UMNB-vel és annak állandó szakbizottságaival.

- 6) A Geopark MNB éves beszámolót, valamint négy éves működést követően összefoglaló beszámolót készít az UMNB elnöke részére.

III. A Geopark MNB tagjai

A Geopark MNB elnökből, titkárból, valamint tagokból áll. A tagság szavazati joggal rendelkező alaptagokból és szakmai szakértő tagokból, valamint tanácskozási joggal rendelkező állandó meghívottakból áll. Az ügyrend megkülönböztet egyéni és szakmai szervezet képviselő tagokat. A Geopark MNB-ben végzett munkáért díjazás nem jár.

1) Elnök

A Kormányrendelet értelmében a Geopark MNB elnökét a természetvédelemért felelős miniszter – az UMNB elnökével egyetértésben – kéri fel négy éves időtartamra.

Az elnök feladatai:

- a Geopark MNB feladatellátásának irányítása;
- a Geopark MNB ülések napirendjének összeállítása, az ülések összehívása és levezetése;
- a Geopark MNB éves beszámolójának, továbbá az UMNB és más UNESCO szervek számára készülő adatszolgáltatások és jelentések jóváhagyása;
- határozatok jóváhagyása;
- a Geopark MNB véleményének, javaslatainak és döntéseinek képviselete az UMNB és más testületek felé, valamint hazai és nemzetközi fórumokon.

2) Titkár

A Geopark MNB titkárát az elnök jelöli ki. A Kormányrendelet értelmében a Geopark MNB titkársági feladatainak ellátását a természetvédelemért felelős miniszter biztosítja.

A titkár feladatai:

- a Geopark MNB működésével kapcsolatos adminisztratív feladatok ellátása;
- a Geopark MNB üléseinek megszervezése az elnök útmutatása alapján;
- az ülések teljes körű előkészítése;
- az ülések dokumentációjának (meghívó, napirend, jegyzőkönyv, jelenléti ív) elkészítése, szakszerű tárolása, megküldése a tagság és az eseti meghívottak számára;
- határozatok megszövegezése;
- éves beszámoló és más adatszolgáltatások, jelentések összeállítása, szakszerű tárolása;
- az elnök, az UMNB és más UNESCO szervek által küldött információk továbbítása a tagság számára;
- a Geopark MNB-vel kapcsolatos egyéb feladatok ellátása az elnök rendelkezései alapján.

3) Alapítók

- a természetvédelméért felelős kormányzati szerv egy képviselője;
- a magyarországi UGGp-k két-két képviselője;
- azon nemzeti park igazgatóságok egy-egy képviselője, amelyek működési területét UGGp területe érinti.

4) Szakmai szakértő tagok

- az országos földtani szervezet képviselője;
- a nemzeti turisztikai szervezet képviselője;
- az IGCP nemzeti bizottságának képviselője;
- egyéni szakmai múltjuk és elkötelezettségük alapján az elnök által javasolt személyek;
- a természetvédelmi bemutatás, ezen belül az ökoturizmus és a környezeti nevelés szakmai képviselője.

5) Állandó meghívottak

- országhatáron átnyúló UGGp-k Magyarországon kívüli területének egy-egy nemzeti képviselője;
- az UMNb elnöke;
- az UMNb főtitkára;
- a Szellemi Kulturális Örökség Magyar Nemzeti Bizottság képviselője;
- a MAB Magyar Nemzeti Bizottság képviselője;
- a nemzeti geoparkok egy-egy képviselője.

IV. A Geopark MNB működési rendje

1) A Geopark MNB ülései

- a) A Geopark MNB szükség szerint, de legalább évente egy ülést tart.
- b) Az üléseket az elnök hívja össze és vezeti le. Az elnök az ülés levezetésének jogát akadályoztatása esetén a tagságból kijelölt személynek átadhatja.
- c) Az a) pontban foglaltakon túl rendkívüli ülést hív össze az elnök, ha azt a szavazati joggal rendelkező tagok legalább 30%-a írásban kezdeményezi az ülés céljának megjelölésével.
- d) Az ülések napirendi pontjaira az előzetesen beérkezett javaslatok alapján az elnök tesz javaslatot.
- e) Az ülések meghívóit a napirendi pontokkal az ülés előtt legalább 7 nappal meg kell küldeni a tagságnak.
- f) Az elnök – tanácskozási joggal – meghívhatja az ülésekre az aspiráns geoparkok vagy geoparkot létrehozni kívánó szervezetek legfeljebb két-két képviselőjét.
- g) Az ülésekre az elnök és a tagok tanácskozási joggal rendelkező eseti meghívottakat hívhatnak meg. Az eseti meghívottak nevét az ülés előtt legalább 2 munkanappal meg kell küldeni a titkár részére.

- h) Kivételes esetben - amennyiben az ülés személyes jelenléttel nem tartható meg, így különösen, ha a személyes jelenléttel tartott ülés egészségügyi kockázatot jelent vagy megtartása jogszabály által korlátozott - lehetőség van online ülés megtartására, amelyet az Elnök rendel el.
 - i) Az online ülésen a részvétel az ülés meghívójában szereplő online platformon keresztül történik azzal, hogy a bizottsági tag személyazonosságának megállapíthatósága érdekében az online ülés során az élő videó kapcsolatot biztosítani szükséges.
 - j) Az online ülés megtartására egyebekben az 1) a)-f) pontban foglaltak az irányadók.
- 2) Döntéshozatal, határozatképesség
- a) A Geopark MNB döntéseit határozat formájában hozza meg.
 - b) Döntéshozatal érdekében az elnök szavazást rendelhet el, amely alapesetben az ülésen való jelenléthez kötött.
 - c) Amennyiben sürgős döntéshozatalra van szükség, az elnök az ülések között, e-mailes formában is elrendelheti a szavazást.
 - d) A szavazás nyílt.
 - e) A Geopark MNB döntését szükség esetén ülések között online formában is meghozhatja.
 - f) Szavazati joggal az elnök, az alaptagok és a szakmai szakértő tagok rendelkeznek. Minden szavazati joggal rendelkező tag egy-egy szavazattal rendelkezik.
 - g) Szavazás során a döntéshozatal egyszerű többséggel történik.
 - h) Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.
 - i) A Geopark MNB határozatképes, ha a szavazati joggal rendelkező tagok 50%-a + 1 fő jelen van. A határozatképességet az ülés megnyitását követően az elnök határozza meg.
 - j) Ha a Geopark MNB az ülés alkalmával nem határozatképes, megismételt ülést kell tartani 15 napon belül, azonos napirenddel. A megismételt ülés a jelenlévők számától függetlenül határozatképes.
- 3) Tagság
- a) A tagokat az elnök kéri fel a tagsági feladatok ellátására, illetve a Magyar Geopark Bizottságban ellátott munka folytatására.
 - b) Szervezet által delegált tag akadályoztatása esetén a szervezet felhatalmazhat eseti helyettesítő képviselőt ülésen való részvételre, illetve szavazásra.
 - c) Újonnan létesülő geopark az UGGp cím elnyerésével, vagy a nemzeti geopark névhasználatának birtokában válik jogosulttá arra, hogy a III. pont alapján tagot delegáljon a Geopark MNB-be. Amennyiben egy új UGGp területe olyan nemzeti park igazgatóság területét érinti, amely még nem vesz részt a Geopark MNB munkájában, az adott igazgatóság is jogosulttá válik tag delegálására a III. pont alapján.

- d) Az egyéni szakmai múltjuk és elkötelezettségük alapján az elnök által javasolt személyek részvételéről a Geopark MNB tagságában az elnök és az alaptagok egyszerű többségi szavazással döntenek.
 - e) Nemzeti park igazgatóság abban az esetben is egy képviselőt delegálhat a Geopark MNB tagságába, amennyiben működési területét több UGGp területe érinti.
 - f) A tagság négy éves időtartamra szól.
- 4) Az ügyrendet az elnök előterjesztése alapján a Geopark MNB ülése fogadja el. Az ügyrend az elnök által kezdeményezett egyszerű többségi szavazással változtatható meg. A mellékletet képező tagnévsor aktualizálásához nem szükséges szavazás.
- 5) A Geopark MNB jelen ügyrend alapján működik és a II. pontban felsorolt feladatait két éves időtartamra szóló *munkaterv* alapján látja el.

Melléklet: A Geopark MNB tagnévsora

Az IGGP alapszabályára és a 299/2021 (VI. 1.) Korm. rendeletre mutató linkek a <https://termeszetvedelem.hu/geoparkokkal-kapcsolatos-tevekenysegeink/> weboldalon találhatóak.

Budapest, 2023. február 14.

Balczó Bertalan sk.
elnök
Geopark MNB